

Brüssel, 15. juuni 2026
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0240(COD)

9807/1/26
REV 1 ADD 3

COH 94
SOC 294
AGRI 428
AGRIFIN 104
PECHE 208
FIN 759
JAI 674
SAN 356
CODEC 1038
CADREFIN 248
POLGEN 139
IA 142

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Nõukogu

Teema: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509 (RPP määrus)

- Osaline üldine lähenemisviis

= *Eesti, Läti ja Leedu avaldus*

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu istungi protokollis kantav Eesti, Läti ja Leedu avaldus.

EESTI, LÄTI JA LEEDU AVALDUS

Venemaa ja Valgevenega piirnevate piirkondade probleemide tunnistamise ja lahendamise kohta RPP paketi ja järgmise mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate läbirääkimiste kontekstis

Eesti, Läti ja Leedu tunnustavad mitmeaastase finantsraamistiku paketi üle peetud läbirääkimistel tehtud edusamme. Oleme jätkuvalt täielikult pühendunud eesistujariikide Küprose ja Iirimaa töö toetamisele, et jõuda sel aastal kokkuleppele.

Siiski on lahendamata oluline mureküsimus, et mil määral kajastab kavandatav raamistik probleeme, millega seisavad silmitsi Euroopa Liidu idapoolsed piirialad, eelkõige need, mis piirnevad Venemaa ja Valgevenega.

18. veebruaril 2026 võttis komisjon vastu teatise „Tugevad piirkonnad turvalise Euroopa heaks“, milles tunnistatakse, et Venemaa, Valgevene või Ukrainaga piirnevad NUTS 2 piirkonnad seisavad silmitsi konkreetsete julgeoleku-, majanduslike ja demograafiliste probleemidega, mis tulenevad Venemaa agressioonisõjast Ukraina vastu, hübriidohtudest ja põhjalikult muutunud geopoliitilisest keskkonnast, ning teatises märgitakse, et „halvenev julgeolekukeskkond ja suurenenud oht tavarelvastusega peetavaks sõjategevuseks mõjutavad kõige enam alasid, mis piirnevad Venemaaga ja Valgevenega“. Mainitud probleemide lahendamine toimub konkurentsivõimesse, innovatsiooni, ühiskondlikku heaolusse ja kestlikkusse sotsiaal-majanduslikku arengusse tehtavate pikaajaliste investeeringute arvelt. Teatises rõhutatakse õigustatult, et nende piirkondade vastupanuvõime ja heaolu tugevdamine on strateegiline investering Euroopa julgeolekusse ja stabiilsusesse.

Kuigi mitmesse seadusandlikusse ettepanekusse on lisatud viited teatisele ja probleemidele, millega idapoolsed piirialad silmitsi seisavad, ei kajasta vastavad sätted veel piisavalt nende probleemide ulatust, püsivust ja ainulaadsust.

Idapoolsete piirialade vajadused ja olukord on ainulaadsed ning probleemid, millega Eesti, Läti ja Leedu kui idapoolsed piirialad silmitsi seisavad, lähevad kaugemale sellest, mida on võimalik mõistlikult lahendada üksnes riigieelarvetega. Need piirkonnad peavad toime tulema kasvavate kuludega julgeolekule, vastupanuvõimele ja valmisolekule ning elanikkonnale avalduva mõjuga, kaitstes samal ajal oma majanduslikku elujõulisust, sotsiaalset ühtekuuluvust ja pikaajalisi arenguväljavaateid. Ilma jõulisema reageerimiseta võivad need survetegurid suurendada territoriaalseid erinevusi ning õhnestada liidu välispiiril asuvate piirkondade atraktiivsust ja konkurentsivõimet. Sellega seoses on väga oluline neid probleeme nõuetekohaselt leevendada.

Seetõttu jääme oma seisukoha juurde, et Venemaa ja Valgevenega piirnevad piirkonnad vajavad suuremat nähtavust kogu tulevases õigusraamistikus, millega kaasneb täiendav ELi tasandi toetus ja piisav eelarvetoetus mitmeaastasest finantsraamistikust. Raamistik, milles neid probleemitunnistatakse ilma neile asjakohaselt reageerimata, võib takistada liidu strateegiliste eesmärkide saavutamist.

Balti riigid on endiselt nende liikmesriikide hulgas, kes saavad kõige väiksemaid sihtotstarbelisi toetusi hektari kohta. **Võttes arvesse probleeme ja täiendavaid investeeringuid, mis on vajalikud ELi idapoolsete piirialade julgeoleku ja vastupanuvõime tugevdamiseks, on otsetoetuste liikmesriikidevaheline ühtlustamine jätkuvalt oluline, et tagada meie piirkondade toiduga kindlustatus ja vastupanuvõime.** Seda küsimust tuleks asjakohaselt käsitleda.

Eelmainitud põhjustel leiavad Eesti, Läti ja Leedu, et on vaja teha täiendavat tööd tagamaks, et järgmises mitmeaastasest finantsraamistikus reageeritakse Venemaa ja Valgevenega piirnevate piirkondade tegelikule olukorrale tasakaalustatumalt ja usaldusväärsemalt.